

บทสรุปเพื่อผู้บริหาร
สรุปผลการสัมมนา
สมัชชามหาวิทยาลัยร่วมกับผู้บริหาร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ครั้งที่ 5 วันที่ 5-6 พฤศจิกายน 2548
ณ ศูนย์การประชุมและฝึกอบรมเขาบ่อยา การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

.....

ท่านนายกสมัชชามหาวิทยาลัยได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมที่กรุณาสละเวลามาในครั้งนี้ มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านติดภารกิจ และบางท่านจะมาสมทบในช่วงต่อไป การสัมมนาครั้งนี้เป็นครั้งที่ 5 โดยประสงค์จะเห็นทิศทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยที่ชัดเจน มี Roadmap การพัฒนาทั้ง มจร.บางมด บางขุนเทียน และราชบุรี รวมทั้งมีการกระจายทรัพยากรซึ่งทำให้สามารถบริหารงานต่อไปได้ ในช่วงที่ผ่านมาได้รับคำชมจากหลายแหล่งเกี่ยวกับการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับ แต่เห็นได้ชัดว่ามหาวิทยาลัยต้องหารายได้เลี้ยงตัวเอง จึงเป็นห่วงเรื่องสถานการณ์การเงิน ซึ่งแหล่งเงินของมหาวิทยาลัยอาจพิจารณาได้เป็น 3 ส่วน

- ส่วนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐจะลดลงและเป็นการสนับสนุนทางอ้อมซึ่งมหาวิทยาลัยต้องช่วยตัวเอง
- ส่วนที่มาจากนักศึกษาซึ่งอาจไม่สามารถทำให้มหาวิทยาลัยเลี้ยงตัวเองได้
- ส่วนที่มาจากทักษะและความรู้ของบุคลากรมหาวิทยาลัยในกรณีที่มีการดำเนินการอย่างเต็มที่และมีการบริหารจัดการที่ดี

ในขณะที่โลกเปลี่ยนแปลง ต้องพิจารณาว่าองค์กรจะปรับเปลี่ยนและใช้องค์ความรู้ที่มีอยู่เพื่อสร้างรายได้โดยวิธีใด ต้องปรับโครงสร้างองค์กรหรือปรับเปลี่ยนวิธีการในการดำเนินงานหรือไม่ เช่น จัดตั้งบริษัทเพื่อรับงานให้คำปรึกษา

ในด้านอาจารย์และนักศึกษา อาจารย์เปรียบเสมือนเสาหลักของมหาวิทยาลัย ในขณะที่การสรรหาและคัดเลือกนักศึกษาต้องทำอย่างมีเป้าหมาย กำหนดนโยบายและมาตรฐานให้ชัดเจน เมื่อรับเข้ามาเป็นนักศึกษาแล้วต้องให้ความรู้สั่งสอนอบรมจนสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งจะไปทำงานเพื่อส่วนรวมและอยู่ในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ

นอกเหนือจากการสร้างแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้มีอาจารย์ดีและมีคุณภาพ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และสร้างผลงานให้กับมหาวิทยาลัยแล้ว ในการปรับเปลี่ยนและสร้างผลงานต้องพิจารณาองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการคือ

- คิดใหม่ ทำใหม่
- คิดดี ทำดี
- คิดร่วมกัน ทำร่วมกัน
- คิดเพื่อมหาวิทยาลัย ทำเพื่อมหาวิทยาลัย

ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นการเปิดสัมมนาผู้บริหาร ต้องขอขอบคุณทุกท่านที่มาช่วยคิดและขอแนะนำเข้าสู่วาระการสัมมนา

วาระที่ 1 ความก้าวหน้าเรื่องการเงินอุดมศึกษาและการศึกษาผลกระทบที่มีต่อ มจร.

ในวาระนี้ อธิการบดีได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าเรื่องการเงินอุดมศึกษา และ รศ.ดร.สุวิทย์ เตีย รองอธิการบดีฝ่ายการเงินและทรัพย์สิน ได้นำเสนอการศึกษาผลกระทบกองทุนกู้ยืมซึ่งขึ้นกับรายได้ในอนาคตที่มีต่อ มจร.

- 1 ตามที่รัฐจะเปลี่ยนการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการศึกษาจากให้สถาบัน (Supply Side Financing) มาเป็นการให้ผ่านผู้เรียน (Demand Side Financing) โดยได้ตั้งกองทุนกู้ยืมซึ่งขึ้นกับรายได้ในอนาคต - กรอ. (Income Contingent Loan – ICL) แทนกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา – กยศ. โดยให้นักศึกษากู้เพื่อเป็นค่าเล่าเรียนและนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนได้รับการสนับสนุนเท่าเทียมกัน ซึ่งผู้กู้จ่ายคืนเมื่อมีรายได้ถึงระดับหนึ่ง โดยนายกรัฐมนตรีให้เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 นั้น ขณะนี้ได้มีการจัดตั้งสำนักงานปฏิรูปการเงินอุดมศึกษาใน สกอ. มีการเปลี่ยนองค์ประกอบคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการซึ่งพิจารณาเรื่องดังกล่าว ได้เริ่มให้ข้อมูลกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และรับในหลักการว่าการปฏิรูปการเงินอุดมศึกษาต้องมีมากกว่า 1 กองทุน โดยแบ่งเป็นกองทุนผ่าน Supply Side Finance ประกอบด้วย กองทุนสินทรัพย์ถาวร กองทุนเพื่อการวิจัยและบัณฑิตศึกษา กองทุนพัฒนาอาจารย์ และกองทุนผ่าน Demand Side Finance ประกอบด้วย กองทุนทั่วไป กองทุนเลี้ยงชีพระหว่างศึกษา กองทุนเพื่อกิจการพิเศษ ทั้งนี้กองทุนเลี้ยงชีพระหว่างศึกษาไม่ใช่เงินกู้แต่เปลี่ยนเป็นการจ้างงานเพื่อไม่ให้นักศึกษาเป็นหนี้มากขึ้น และสร้างค่านิยมใหม่ในการทำงานช่วยตนเอง

- 2 ตามระบบ ICL นักศึกษาทุกคนมีสิทธิ์กู้และคาดว่า 1 ใน 3 ของนักศึกษาจะกู้เงินเรียน ทั้งนี้จะมีผู้กู้ใหม่ปีละ 5-6 แสนคนในเบื้องต้น ขณะนี้ยังไม่มีมีการประกาศค่าเล่าเรียนมาตรฐาน (Reference Unit Cost - RUC) สัดส่วนการอุดหนุน และจำนวนนักศึกษาที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณในการรับสำหรับปีการศึกษา 2549 และยังไม่ชัดเจนว่าตัวเลขทั้งสามของปี 2550 และช่วงเปลี่ยนผ่านเป็นอย่างไร มีหลักแต่เพียงว่ามหาวิทยาลัยรัฐต้องได้รับเงินไม่น้อยกว่าเดิม

- 3 มหาวิทยาลัยจะได้รับเงินจากรัฐในระบบ ICL ขึ้นอยู่กับการกำหนดตัวเลขทั้งสามของรัฐ ถ้ามหาวิทยาลัยกำหนดค่าเล่าเรียนสูงกว่าค่าเล่าเรียนมาตรฐาน นักศึกษาต้องจ่ายเงินเพิ่ม กรณีค่าเล่าเรียนต่ำกว่าค่าเล่าเรียนมาตรฐาน นักศึกษาไม่ต้องจ่ายเงินเพิ่ม อย่างไรก็ตามต้องทำให้มั่นใจได้ว่าคุณภาพการศึกษาดี เพราะนักศึกษาต้องจ่ายเงินกู้คืน

- 4 ในการศึกษาผลกระทบกองทุน กรอ.ที่มีต่อ มจร. โดยพิจารณาปัจจัยแห่งการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านโลกาภิวัตน์ ซึ่งได้แก่การเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การเปิดเสรีด้านการค้าและบริการ การขยายพรมแดนของวิชาและความรู้ ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยี ตลอดจนความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านปัจจัยในประเทศ ซึ่งประกอบด้วยจำนวนที่เพิ่มขึ้นของผู้ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา การแข่งขันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา งบประมาณด้านการอุดมศึกษาที่ไม่เพิ่มขึ้น และการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา

- 5 ภายใต้สมมุติฐานที่กำหนด กล่าวคือ เงินสนับสนุนจากรัฐและเงินกู้ยืม กรอ. ใช้สัดส่วน 50 : 50 ของต้นทุนอ้างอิง (RUC) ในระยะเปลี่ยนผ่าน (2549-2552/3) รัฐให้การสนับสนุนงบดำเนินการไม่น้อยกว่าที่ได้รับเดิมเมื่อเข้าสู่ระบบ ICL เติมรูปในปี 2553 รัฐจะสนับสนุนงบประมาณอุดมศึกษาตามอัตราส่วนต่อต้นทุนอ้างอิง และพิจารณาจากมุมมองมหาวิทยาลัย ยังไม่ได้วิเคราะห์มุมมองจากตลาด/นักศึกษา โดยใช้ข้อมูลงบประมาณ (แผน) ปี 2549 พบว่า คณะพลังงานฯ และคณะทรัพยากรชีวภาพฯ มีค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา FTES สูงกว่าค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาอ้างอิงของ สกอ.

กรณีพิจารณาภาพฉาย (Scenario) ใน 3 รูปแบบโดย

- 6
- แบบที่ 1 ค่าเล่าเรียนปัจจุบันและไม่ได้ใช้ ICL
 - แบบที่ 2 ปรับค่าเล่าเรียนเพิ่มให้เท่ากับ Unit Cost ของแต่ละคณะ
 - แบบที่ 3 ปรับค่าเล่าเรียนเพิ่มให้เท่ากับ Reference Unit Cost

ทั้งนี้ ใช้ข้อมูลนักศึกษาปริญญาตรี-เอก โดยปรับน้ำหนักบัณฑิตศึกษาเท่ากับ 1.5 และใช้เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณจากรัฐตามแนวทางที่เคยปฏิบัติ พบว่า ในระยะเวลา 6 ปี (2549-2554) งบประมาณด้าน Supply Side ของแบบที่ 2, 3 ลดลงเรื่อย ๆ โดยงบประมาณด้าน Demand Side ของแบบที่ 3 จะมากกว่าแบบที่ 2

- 7 กองทุนกู้ยืมซึ่งขึ้นกับรายได้ในอนาคต – กรอ. เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบการเงินอุดมศึกษาโดยใช้กลไกตลาด ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาพื้นฐานและบัณฑิตศึกษา ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวต้องพิจารณาควบคู่กับคุณภาพการศึกษาและต้องมีกลไกในการดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่น้อยกว่าเดิมที่ได้รับ ต้องได้รับการสนับสนุนทั้งด้านงานวิจัยและบัณฑิตศึกษา ดังนั้น มจร. ต้องคิดและวางแผนไปข้างหน้า ต้องมองในภาพรวมและบริหารหลักสูตรให้มีความเป็นสากล ต้องหานักศึกษาที่เก่งเข้ามาเรียน การรับนักศึกษาต่างชาติก็สำคัญ แต่ด้วยข้อจำกัดของพื้นที่ต้องพิจารณาจำนวนนักศึกษาที่จะรับด้วย

วาระที่ 2 กรอบแนวคิดเรื่องรายได้และการเงินระยะยาวของ มจร.

ผศ.ดร.ประเสริฐ คันธมานนท์ ที่ปรึกษาอธิการบดี ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกรอบแนวคิดเรื่องรายได้และการเงินระยะยาวของ มจร. รวมทั้งการจัดกองทุนและการลงทุน

- 8 การพิจารณาสัดส่วนเงินรายได้โดยเปรียบเทียบรายรับและรายจ่ายของ มจร. ในช่วงที่ผ่านมาถึงปี 2548 พบว่า ในอดีตก่อนปีงบประมาณ 2542 รายรับและรายจ่ายใกล้เคียงกัน หลังจากนั้นรายรับมากกว่ารายจ่าย โดยรายได้จากงานวิจัยและงานบริการวิชาการเพิ่มขึ้นและรายได้ส่วนใหญ่มาจากค่าเล่าเรียนสำหรับค่าใช้จ่ายในช่วงที่ผ่านมา พบว่า งบลงทุนมีค่าขึ้น ๆ ลง ๆ ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายบุคลากร และค่าใช้จ่ายดำเนินงานเพิ่มขึ้นโดยมีข้อสังเกตว่า ถ้างานวิจัยและงานบริการวิชาการเพิ่มมากขึ้น

ค่าใช้จ่ายดำเนินงานจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เมื่อพิจารณาประมาณการรายรับและรายจ่ายในช่วงปี 2543 - 2558 ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด พบว่า รายรับมากกว่ารายจ่ายยกเว้นปี 2549 เนื่องจากมีงานค้าง

9 ในด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยงของสถานะทางการเงินด้านรายได้ โดยพิจารณาสัดส่วนรายได้สำคัญต่อรายได้ทั้งหมด พบว่า รายได้จากค่าเล่าเรียนและงบดำเนินการจากรัฐเกี่ยวกับการศึกษามีค่าประมาณ 63% รายได้จากงานวิจัยประมาณ 8% และรายได้จากงานบริการวิชาการประมาณ 14% ทั้งนี้จากการศึกษาผลกระทบกองทุน กรอ.จะมีผลต่อบำดำเนินการที่เคยได้รับจากรัฐโดยเฉพาะปริญญาตรี การเพิ่มความรุนแรงในการแข่งขันเพื่อให้ได้จำนวนนักศึกษาตามเป้าหมาย การกำหนดอัตราค่าเล่าเรียน ดังนั้นอัตราการสมัครเรียนที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายดังเช่นหลักสูตรบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะภาคปกติเรียนกลางวัน เรื่องพื้นที่กับการเพิ่มผลผลิตจำนวนนักศึกษา ต้องพิจารณาแนวทางแก้ไข รวมทั้งต้องพิจารณาว่าการเพิ่มค่าเล่าเรียนเป็นทางเลือกสุดท้ายที่ทำให้รายได้เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่

10 ในด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยงของสถานะทางการเงินด้านรายจ่าย โดยพิจารณาสัดส่วนรายจ่ายสำคัญต่อรายจ่ายทั้งหมด พบว่า ค่าใช้จ่ายบุคลากรรวมทั้งเงินประจำตำแหน่งและเงินสวัสดิการมีค่าประมาณ 30% ค่าใช้จ่ายดำเนินการประมาณ 48% และค่าใช้จ่ายในอนาคต เช่น ค่าใช้จ่ายตามกฎหมาย ค่าใช้จ่ายบุคลากรที่เพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายเรื่องการลงทุน ทั้งนี้ต้องพิจารณาแนวทางการลดความเสี่ยงโดยเฉพาะเรื่องการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่มีอยู่ให้มากขึ้นตามช่วงเวลาที่ใช้ประโยชน์ได้ พิจารณาความอยู่รอดของหลักสูตร ขนาดของกลุ่มเรียนที่เหมาะสมกับการจัดการและต้นทุน และการรวมกลุ่มเรียนสำหรับวิชาที่มีเนื้อหาเหมือนกันแต่มีรหัสต่างกัน ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพและสมรรถนะการทำงานของระบบบริหารจัดการเพื่อใช้บุคลากรทำงานอื่นๆ ได้มากขึ้น

11 ในภาพรวมของการบริหารรายได้และการเงินระยะยาวของ มจร. นอกเหนือจากการพิจารณาเรื่องการเงินแล้ว ต้องพิจารณานโยบายและทิศทางจากภาพใหญ่ระดับชาติจนถึงภาพเล็กระดับองค์กร รวมทั้งผลผลิตที่ได้ทั้งในแง่ของสังคมและประเทศภายใต้สภาวะที่ยอมรับได้ มีการกระจายทรัพยากรอย่างเหมาะสม ไม่พิจารณาเฉพาะความต้องการของผู้ที่จะทำ และเมื่อใช้ระบบ ICL ยังต้องได้รับงบประมาณไม่น้อยกว่าเดิมโดยเฉพาะภาระผูกพันเรื่องเงินเดือนและสวัสดิการของบุคลากร

12 สำหรับกรอบแนวคิดการจัดกองทุนและการลงทุน การจัดกองทุนแบ่งเป็นกองทุนเพื่อความมั่นคง (Sustainable Fund) และกองทุนเพื่อการพัฒนา (Growth Fund) โดยแต่ละกองทุนมีแหล่งเงินเข้ากองทุน การบริหารกองทุนและการลงทุน การจัดการผลประโยชน์จากการลงทุน และการใช้เงินจากกองทุนแตกต่างกันแล้วแต่กรณี โดยมีดัชนีชี้วัดและเครื่องมือสนับสนุนการบริหารกองทุน เช่น มีการรักษาระดับเป้าหมายของแต่ละกองทุน ปรับสัดส่วนเงินที่เหมาะสมระหว่างกองทุนเพื่อความมั่นคงและกองทุนเพื่อการพัฒนา สามารถเตือนภัยล่วงหน้าเกี่ยวกับสถานะของกองทุนที่จะกระทบต่อสถานะการทำงานของมหาวิทยาลัย มีระบบบัญชีเต็มรูป รายงานกระแสเงินสด งบดุล ระเบียบและข้อกำหนดเรื่องการลงทุนของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เมื่อพิจารณาสภาพการเงินของมหาวิทยาลัย ณ วันที่ 30 กันยายน 2547 รายรับ-รายจ่าย และรายรับ-รายจ่ายสะสม ปีงบประมาณ 2546-2548 สามารถสรุปสภาพภาพและการบริหารการเงินระยะยาวได้คือ รายรับมีเพียงพอต่อรายจ่ายในแต่ละปีงบประมาณโดยต้องการเงินสดสำรอง

จ่ายไม่เกิน 100 ล้านบาท ในช่วงต้นปีงบประมาณ เงินสะสมที่มีสามารถนำไปลงทุนระยะปานกลาง/ยาวได้และต้องกระจายเงินสะสมนี้ลงกองทุน ทั้งนี้ทางเลือกที่ดีของการลงทุนควรเป็นการซื้อพันธบัตร และควรมีผู้บริหารรับผิดชอบเรื่องการลงทุนโดยเฉพาะ

- 13 จากรายรับ-รายจ่ายสะสมที่น่าเสนอ ทำให้เห็นภาพการเงินของมหาวิทยาลัยชัดเจนขึ้น อย่างไรก็ตามก่อนนำเงินสะสมเข้ากองทุนต้องพิจารณาว่า มีการนำเงินไปบริหารปรับปรุงกิจการต่างๆ เช่น ภูมิสถาปัตยกรรม สภาพแวดล้อม อย่างเหมาะสม นอกจากนี้การหารายได้ที่เกิดจากหน่วยงานต่างๆ ต้องเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย การใช้จ่ายต้องเป็นไปตามแผนงาน มหาวิทยาลัยต้องมีวิธีการในการบริหารกองทุน วัตถุประสงค์การใช้เงินกองทุน และการกระจายทรัพยากรต้องมีความชัดเจน

วาระที่ 3 โครงการจากห้องสู่ห้าง

รศ.ดร.วนิดา พวงกุล รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและสารสนเทศ รศ.ดร.สุวิทย์ เตีย รองอธิการบดีฝ่ายการเงินและทรัพย์สิน รศ.ดร.นพดล เจียมสวัสดิ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเทคโนโลยี SME และคุณอนันต์ รุ่งพรทวีวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและบริการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้นำเสนอศักยภาพ กลยุทธ์ และภาพรวมการหารายได้จากความสามารถทางวิชาการ และข้อมูลที่ได้จากผลการสำรวจความคิดเห็นของลูกค้ายาคธุรกิจอุตสาหกรรม

- 14 ในภาพรวมมหาวิทยาลัยมีศักยภาพ กลยุทธ์ และกลไกการทำงานกับภาคเอกชน ซึ่งทำให้สามารถเพิ่มรายได้จากความสามารถทางวิชาการทั้งด้านงานบริการวิชาการ งานโครงการวิจัย และงานฝึกอบรม อย่างไรก็ตามการตั้งเป้าหมายในการหารายได้สำหรับงานบางประเภทยังน้อยมาก ทั้งๆ ที่มหาวิทยาลัยมีทรัพยากรซึ่งเป็นความรู้และทักษะของนักศึกษาและคณาจารย์ มีห้องปฏิบัติการ และมีนักวิชาการ จึงควรหาวิธีการเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน เช่น การตั้งบริษัทโดยให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยเข้าร่วมลงทุนและดำเนินการในเรื่องที่มีความเป็นไปได้ตั้งตัวอย่างงานวิทยานิพนธ์ที่คิดสรรแล้ว โดยบางโครงการสามารถถ่ายทอดได้ ในขณะที่บางโครงการยังต้องพัฒนาต่อยอด ทั้งนี้ รศ.ดร.ทริส สุตะบุตร อุปนายกสภามหาวิทยาลัย จะหารือกับผู้อำนวยการ สวท. ในส่วนที่เกี่ยวกับงานด้านบริการวิชาการต่อไป

- 15 สำหรับการดำเนินงานของสวนอุตสาหกรรมในส่วนของงานซึ่งเป็นที่ปรึกษาโครงการให้กับบริษัท/โรงงาน มหาวิทยาลัยควรคิดหาแนวทางเพื่อให้บริษัท/โรงงานให้การสนับสนุนกลับมายังมหาวิทยาลัยเมื่อบริษัท/โรงงานสามารถดำเนินกิจการได้

วาระที่ 4 การพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษา

ผศ.นวลทิพย์ ดันติเศวตรรัตน์ ประธานคณะทำงานพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา ได้นำเสนอข้อมูลการพัฒนาภาษาอังกฤษของนักศึกษา มจร.

- 16 คณะต่าง ๆ ได้มีการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษา เช่น การปรับพื้นฐานภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะครุศาสตร์ฯ การให้นักศึกษาหลักสูตร

ภาษาอังกฤษ/นานาชาติ เรียน Intensive Course 2-4 สัปดาห์ และมีการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานในคณะต่างๆ โดยหลักสูตรปกติจะเรียนวิชาบังคับ 3 วิชา 9 หน่วยกิต ยกเว้นคณะเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งนักศึกษาจะเรียนภาษาอังกฤษพื้นฐานมากกว่านักศึกษาคณะอื่นๆ

- 17 นอกจากนั้ยังมีการจัดกิจกรรมสนับสนุนภาษาอังกฤษ เช่น Small Talk Club, Mentor Group การจัดให้นักศึกษาเรียนกับชาวต่างประเทศ 1 วิชา ทุกภาคการศึกษา การจัดกิจกรรมร่วมกับนักศึกษาต่างประเทศ ตลอดจนการจัดกิจกรรมโดยชมรมภาษาอังกฤษและศูนย์การเรียนรู้แบบพึ่งตนเองของคณะศิลปศาสตร์

- 18 จากการดำเนินงานที่ผ่านมาได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรภาษาอังกฤษ การสร้างบรรยากาศการใช้ภาษาอังกฤษ การจัดระบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษก่อนจบการศึกษา รวมทั้งเสนอให้นักศึกษาใหม่เรียน Intensive Course 4 สัปดาห์ ในลักษณะของ English Camp ที่วิทยาเขตบางขุนเทียน ก่อนเรียนวิชาอื่นๆ

- 19 จากผลงานวิจัยเรื่อง “คุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของตลาด” โดย ผศ.ดร.วรรณุช เกิดสินธุ์ชัย ซึ่งเคยนำเสนอไปแล้วนั้นพบว่า นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญเรื่องภาษาอังกฤษ ประกอบกับเป้าหมายของมหาวิทยาลัยในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยจึงควรพิจารณาทั้งระบบ มีการทำให้นักศึกษาเห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญ ปรับและจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างครบถ้วน ต้องพัฒนาให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกให้นักศึกษาเขียนรายงานเป็นภาษาอังกฤษ สื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ มีส่วนร่วมในกิจกรรมภาษาอังกฤษ และมีการทดสอบภาษาอังกฤษก่อนนักศึกษาสำเร็จการศึกษาโดยระบุผลการสอบในใบรายงานผลการศึกษาด้วย นอกจากนี้ขอให้พิจารณาคะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติซึ่งต่ำมาก และผลการสอบภาคการศึกษาที่ 1/2548 ของนักศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีนักศึกษาตกออก ภาคทัณฑ์ และสอบตกในวิชาพื้นฐานคือ คณิตศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ จำนวนมาก

- 20 ขอฝากอาจารย์ช่วยให้นักศึกษามีการเรียนและพัฒนาภาษาอังกฤษและมีความรู้จริงในสาขาวิชาที่เรียนก่อนสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้มหาวิทยาลัยจะดำเนินการโดยถือเป็นนโยบายดังนี้

- การปรับพื้นฐานภาษาอังกฤษ จะสร้างทักษะพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษาให้ดีขึ้นโดยเร็ว
- หลักสูตรภาษาอังกฤษ จะเน้นด้านเนื้อหา (Content Oriented) มากขึ้น
- สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย จะปรับปรุงดูแลให้สอดคล้องกัน

ในส่วนของผลการศึกษาของนักศึกษาปีที่ 1 จะขอนัดประชุมต่อไป

วาระที่ 5 การเรียนผ่านระบบปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

รศ.ดร.สมชาย จันทรชาวนา รองอธิการบดีอาวุโสฝ่ายวิชาการ ได้กล่าวนำในเรื่องการเรียนผ่านระบบปฏิบัติงานในสถานประกอบการ (Internship Program) ซึ่งเป็นวาระสืบเนื่องจากการประชุม Retreat ครั้งที่ผ่านมามีการประกอบการแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบการซึ่งต้องการบัณฑิตที่มีความสามารถด้านเทคนิค

การทำงาน การสื่อสาร และมีความรับผิดชอบ จึงได้รวบรวมหลักสูตรของมหาวิทยาลัยและนำเสนอในส่วนที่เกี่ยวกับการฝึกงาน หลักสูตรสหกิจศึกษา/การเรียนรู้ร่วมอุตสาหกรรม หลักสูตรทักษะวิศวกรรมสาขาต่างๆ และหลักสูตรซึ่งมีความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาดำเนินงานเกี่ยวกับ Internship Program รายละเอียดนำเสนอโดย รศ.ดร.ภาณุวัฒน์ สุริยฉัตร ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

21

จากการประเมินผลการฝึกงาน/การเรียนรู้ร่วมอุตสาหกรรมของนักศึกษาหลักสูตรปกติ หลักสูตรสหกิจศึกษา หลักสูตรทักษะวิศวกรรมสาขาต่างๆ พบว่า ในการฝึกงานของนักศึกษาช่วงภาคฤดูร้อนจะมีประเด็นเรื่อง การตรงต่อเวลา ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ และความรู้ความสามารถของนักศึกษาซึ่งบริษัทส่วนใหญ่ คาดหวังว่านักศึกษามีความพร้อม สำหรับหลักสูตรสหกิจศึกษา นักศึกษาจะฝึกการเรียนรู้และแก้ไขโจทย์ ปัญหาโรงงานอุตสาหกรรมโดยมีบุคลากรของโรงงานร่วมกับอาจารย์เป็นที่ปรึกษา การดำเนินงานที่ผ่านมา ประสพผลดีโดยมีนักศึกษาสมัครเข้าร่วมหลักสูตรดังกล่าวมากขึ้น นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาได้เป็น อย่างดี และโรงงานอุตสาหกรรมได้สอบถามความเป็นไปได้ในการขยายหลักสูตรดังกล่าวไปยัง สาขาอื่นๆ เช่น วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า ส่วนหลักสูตรทักษะวิศวกรรมสาขาต่างๆ เน้นการ แก้ปัญหาโดยใช้โจทย์จากโรงงานอุตสาหกรรม มีการนำเสนออย่างต่อเนื่องซึ่งช่วยพัฒนาและเพิ่มพูน ทักษะด้านภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษา การดำเนินงานที่ผ่านมาได้ผลดี นอกเหนือจากการพัฒนา บุคลากรแล้วยังมีผลในด้านเศรษฐกิจเพราะการแก้ไขปัญหาโดยใช้โจทย์จากโรงงานทำให้เห็นความ สูญเสียที่เกิดขึ้น แต่หลักสูตรดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายสูง นักศึกษาและอาจารย์ต้องทุ่มเท และผลงานจากการ ศึกษาวิจัยไม่สามารถตีพิมพ์เผยแพร่ได้เพราะถือเป็นความลับ

22

ข้อมูลที่ได้รับจากภาคอุตสาหกรรมประสงค์ให้บัณฑิตทำงานเป็นระบบ การสื่อสารดี และมีความตรงต่อเวลา จึงเสนอให้จัดทำ Internship Program เป็นหลักสูตรที่เรียนรู้และเริ่มงานกับภาคอุตสาหกรรม ใช้เวลา 1 ปีหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาจะได้รับการฝึกฝน เรียนรู้การทำงานที่เป็นระบบ เพิ่มพูนทักษะ สะสมประสบการณ์ เพื่อนำไปใช้ในงานอาชีพในอนาคต โดยมีบุคลากรจากโรงงานและ อาจารย์เป็นที่ปรึกษา เมื่อสำเร็จหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรซึ่งให้การรับรองโดยมหาวิทยาลัยและ ภาคอุตสาหกรรม หลักสูตรดังกล่าวต้องมีภาคอุตสาหกรรมเข้าร่วมและนักศึกษาต้องเสียค่าใช้จ่ายบ้าง

23

Internship Program เป็นหลักสูตรที่ให้ประโยชน์กับทุกฝ่ายทั้งนักศึกษา ภาคอุตสาหกรรม และ มหาวิทยาลัย ต้องสร้างความชัดเจนให้กับนักศึกษา เช่น การให้ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสในการหางานจาก บริษัทต่างๆ และเงินเดือนที่จะได้รับ รวมทั้งต้องพิจารณาเรื่องการบริหารจัดการ และควรขอความร่วมมือจากภาคอุตสาหกรรม เช่น บริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) บริษัทอิตัลไทย อินดัสเทรียล จำกัด บริษัท ช.การช่าง จำกัด (มหาชน) บริษัทเอสวีโอเอ จำกัด (มหาชน) ซึ่งคาดว่าจะได้รับการสนับสนุน ทั้งนี้ นอกเหนือจากการฝึกด้านเทคนิคในโรงงานอุตสาหกรรมแล้ว หลักสูตรดังกล่าวยังใช้ได้กับการสร้าง ประสบการณ์งานวิจัยในห้องปฏิบัติการต่างๆ และสามารถชักกับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทได้ด้วย

รองอธิการบดีอาวุโสฝ่ายวิชาการจะรับผิดชอบโดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการต่อไป

วาระที่ 6 ทางเลือกในการพัฒนา มจร.ราชบุรี

รศ.ดร.บุญเจริญ ศิริเนาวกุล รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ มจร.วิทยาเขตราชบุรี : สถานภาพและทางเลือก ดังนี้

24 ในด้านการเรียนการสอน คณะเทคโนโลยีสารสนเทศเปิดสอนสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี ผ่านเครือข่ายสารสนเทศ โดยมีผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว 8 รุ่น จำนวน 339 คน และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เปิดสอนระดับปริญญาโทเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรเทคนิคในพื้นที่ตั้งแต่ปี 2547 โดยมีกำหนด 3 ปี ขณะนี้มีนักศึกษา 87 คน

25 ในด้านการสร้างเครือข่ายตามนโยบายของรัฐบาลและ สกอ. มจร.อยู่ในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันตกและพัฒนาเป็นต้นแบบ “โครงการความร่วมมือระหว่างจังหวัดกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการภาคตะวันตก” และอยู่ในเครือข่ายอุดมศึกษาจังหวัดราชบุรี เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งอาจารย์และผู้สำเร็จการศึกษา การถ่ายโอนนักศึกษาระหว่างระบบใช้ทรัพยากรร่วมกัน ร่วมงานบริการชุมชนและการวิจัยในพื้นที่

26 ในด้านการบริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน มจร.ได้ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สกอ. สวทช. สทศ. สถาบันคลังสมองของชาติ ในการพัฒนาบุคลากร แก้ปัญหาท้องถิ่น เชื่อมเทคโนโลยีของ มจร. กับท้องถิ่น ขยายงานตามนโยบายของรัฐบาล สร้างความรู้และรายได้ตามมิติพื้นที่ และสร้างเครือข่ายในการคัดสรรนักศึกษาที่มีความโดดเด่นเข้ามหาวิทยาลัย

27 ในด้านการพัฒนาพื้นที่ ได้จัดทำแผนแม่บทวิทยาเขตใหม่ในพื้นที่ 70 ไร่ และจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาพื้นที่ เช่น ขุดสระน้ำ สร้างอาคารบริการวิชาการ สำหรับด้านงบประมาณในช่วงปี 2539-49 มจร.ราชบุรีเลี้ยงตัวเองได้มีรายรับสุทธิเข้ามหาวิทยาลัย

28 ทางเลือกและแผนงานภายใต้ประเด็นการพิจารณาเกี่ยวกับ (1) การเพิ่มโอกาสและทางเลือกทางการศึกษา การวิจัยและการบริการวิชาการ ที่มีคุณภาพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2) ตัวเร่งการพัฒนาพื้นที่ตามแผนยุทธศาสตร์ของชาติ จังหวัด และท้องถิ่น และ (3) การมีพื้นที่เพื่อการขยายตัวระยะยาวของ มจร. มีดังนี้

- ทางเลือกที่ 1 ดำเนินงานตามแนวทางที่ผ่านมา แต่ขยายขึ้นตามกำลังและงบประมาณที่ทำได้
- ทางเลือกที่ 2 ลงทุนเฉพาะระบบไอซีที เพื่อขยายงานการศึกษาที่มีความต้องการ ขยายโอกาส ขยายตลาด รองรับการเรียนรู้รูปแบบใหม่
- ทางเลือกที่ 3 เป็นผู้นำในการสร้างมหาวิทยาลัยราชบุรีโดย มจร.ราชบุรีเป็นองค์ประกอบหลักด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ทางเลือกที่ 4 ยกเลิกโครงการ คินพื้นที่ให้ท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน

29 มหาวิทยาลัยใช้เวลามากกว่า 10 ปีในการพัฒนา มจร.วิทยาเขตราชบุรี ควรจะพิจารณาตามทางเลือกที่ 1, 2 และ 3 โดยเริ่มจากการตั้งศูนย์บริการวิชาการในปัจจุบันแล้วพัฒนาไปเป็นมหาวิทยาลัยราชบุรีโดย มจร. ราชบุรีเป็นองค์ประกอบหลักด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่รัฐบาลจะให้ความสนใจเนื่องจากในภูมิภาคดังกล่าวมีสถาบันการศึกษาเฉพาะทางซึ่งไม่ซ้ำซ้อนกับ มจร. ตั้งอยู่ในจังหวัดต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนี้ต้องหาความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ ตลอดจนเพิ่มความเข้มข้นและความรวดเร็วในการดำเนินงาน

30 กรณีพิจารณาทางเลือกที่ 3 มจร.ราชบุรียังเป็นเครือข่ายกับ มจร.บางมดและบางขุนเทียน มหาวิทยาลัยต้องคิดว่าจะพัฒนาและใช้ประโยชน์จากพื้นที่ดังกล่าวได้อย่างไร เช่น กำหนดให้มี Junior College เพื่อกระจายการเรียนการสอนจากพื้นที่บางมด รวมทั้งต้องพิจารณาความพร้อมด้านงบประมาณและต้องสร้างความร่วมมือกับชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อเอื้อต่อการบริหารงาน

การพัฒนา มจร.วิทยาเขตราชบุรี ต้องใช้เวลาอย่างน้อย 30 ปี ขอให้จัดทำแผนแม่บทสำหรับทางเลือกที่ 1, 2 และ 3 เพื่อพิจารณาต่อไป

วาระที่ 7 สถานภาพการพัฒนา มจร.บางขุนเทียน และทางเลือกในระยะยาว

ผศ.ดร.โสฬส สุวรรณยืน รองอธิการบดีวิทยาเขต ได้นำเสนอสถานภาพและการพัฒนาพื้นที่ มจร.บางขุนเทียน

31 สถานภาพปัจจุบันของ มจร.บางขุนเทียน มีพื้นที่ใช้งานโดยแบ่งเป็น 4 โซน ประกอบด้วยพื้นที่การจัดการเรียนการสอน วิจัย สวนอุตสาหกรรม และที่พักอาศัย มีบุคลากรและนักศึกษาเข้าดำเนินการ 1,200 คน มีหน่วยงานที่เข้าดำเนินการโดยเป็นหน่วยงานหลักคือ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ฯ คณะทรัพยากรชีวภาพ สถาบันพัฒนาและฝึกอบรมโรงงานต้นแบบ สำนักสวนอุตสาหกรรม หน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาวิศวกรรมชีวเคมีและโรงงานต้นแบบ และมีหน่วยงานสนับสนุนคือ สำนักงาน มจร.บางขุนเทียน ฝ่ายอาคารสถานที่ สำนักหอสมุด สำนักคอมพิวเตอร์ งานพยาบาล และคาดว่าจะมีหน่วยงานอื่นๆ เข้าดำเนินการอีกในอนาคต

32 ในช่วงปี 2532-2548 ได้ใช้งบประมาณในการพัฒนามากกว่า 1,000 ล้านบาท และจะใช้งบประมาณจากรัฐและรายได้ มจร.อีกจำนวนหนึ่งเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในปี 2549-2550 ประเด็นปัญหาของ มจร.บางขุนเทียน คือ การเดินทางไป มจร.บางขุนเทียน การใช้ทรัพยากรและการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่าง มจร.บางมดและบางขุนเทียน หอพักเพิ่มเติม การให้บริการต่างๆ เช่น ศูนย์อาหาร ศูนย์กีฬา ร้านสะดวกซื้อ ตลอดจนงบประมาณที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาปรับปรุงในด้านต่างๆ

33 การเชิญชวนบุคลากร มจร. ไปทำงานที่บางขุนเทียนค่อนข้างยากเนื่องจากระบบจราจร การสร้างถนนไม่เป็นไปดังที่คิด และจะประสบปัญหามากขึ้นในช่วง 2 ปีที่มีการสร้างถนน ปัจจุบันคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและคณะพลังงานฯ ยังไม่ได้ย้ายไป และนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ประสบปัญหาขาดสภาพชีวิต

นักศึกษาในมหาวิทยาลัย (Campus Life) เป็นไปได้หรือไม่ที่จะให้หลักสูตรภาษาอังกฤษ/นานาชาติ ไปจัดการเรียนการสอนที่บางขุนเทียนเพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างหลักสูตรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อีกทั้งยังทำให้หลักสูตรภาษาอังกฤษ/นานาชาติสาขาต่างๆ ที่มีวิชาเหมือนกันสามารถเรียนร่วมกันได้ โดยคณะที่มีหลักสูตรภาษาอังกฤษ/นานาชาติอาจต้องเพิ่มภาระเรื่องบุคลากรและงบประมาณ หรือให้นักศึกษาปี 1 ทั้งหมดไปเรียนที่บางขุนเทียนเพื่อช่วยทำให้เกิดการพัฒนาเร็วขึ้น นอกจากนี้เสนอให้มหาวิทยาลัยซื้อที่ดินแถบบางมดเพิ่มขึ้น

34

การบริหารงานวิจัยต้องควบคู่ไปกับหลักสูตรบัณฑิตศึกษา การนำนักศึกษาปี 1 ไปจัดการเรียนการสอนที่บางขุนเทียนอาจจะไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ อาจนำนักศึกษาบางชั้นเรียนมาเรียนที่บางมดหรือศูนย์ชุมชนน่าอยู่กรุงเทพฯ (Bangkok CODE) ในระยะยาวบางมดจะเป็นวิทยาเขตหลัก (Main Campus) นักศึกษาระดับปริญญาตรีเรียนที่บางมดโดยนักศึกษาปี 1-2 ไปเรียนที่วิทยาเขตราชนบุรี นักศึกษามหาบัณฑิตศึกษาเรียนที่บางขุนเทียน กรณีซื้อที่ดินเพิ่มเติมต้องพิจารณาว่าจะซื้อที่ไหนรวมทั้งกำหนดการใช้พื้นที่ด้วย ปัญหาขณะนี้คือ การเดินทางไป มจร.บางขุนเทียน ซึ่งการสร้างถนนต้องอาศัยความร่วมมือจาก กทม. จึงขอให้มหาวิทยาลัยและคณะพิจารณาแนวทางการดำเนินงานด้วย

ท่านนายกสภามหาวิทยาลัยได้กล่าวปิดการสัมมนา ขอขอบคุณทุกท่านที่มาร่วมให้ความคิดเห็นซึ่งทำให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นมาก คำวิจารณ์ต่างๆ ขอให้คิดว่าเป็นการสร้างแรงกระตุ้นในการทำงาน มีการบ้านสำหรับท่านอธิการบดีและคณะช่วยพิจารณาดำเนินการหลายเรื่อง เพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนา มจร.ต่อไป ขอขอบคุณและขอปิดประชุม

.....